

Informatie Zorglijn Stemningsstoornissen voor patiënten en verwijzers

Academisch Psychiatrisch Centrum AMC

1. Inleiding

Deze folder is bedoeld om verwijzers en patiënten te informeren over de zorglijn Stemningsstoornissen. Deze zorglijn biedt naast gespecialiseerde diagnostiek (ondermeer ook second opinions) verschillende vormen van behandeling voor mensen met depressieve klachten. In de folder vindt u informatie over de aanmelding, de inhoud van de behandeling en zaken die hiermee samenhangen.

2. Algemene informatie

De Zorglijn Stemningsstoornissen heeft de ambitie haar positie in de geestelijke gezondheidszorg steeds verder te ontwikkelen door middel van:

- gespecialiseerde diagnostiek
- effectieve behandelingen en
- hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek

opdat stemmingsstoornissen niet voortduren of steeds dreigen terug te keren. Wensen van patiënten, verwijzers, en ontwikkelingen op wetenschappelijk terrein, zijn daarbij richtinggevend.

De zorglijn omvat de volgende behandellocaties: de polikliniek en het behandelcentrum. Sinds april 2007 zijn zowel de polikliniek als het behandelcentrum gehuisvest in het Academisch Psychiatrisch Centrum (nieuwbouw op het terrein van het AMC).

Bereikbaarheid

Per auto, komend van de A-2, A-9 en A-10, volgt u de borden 'AMC'. Voor actuele routeinformatie: www.amc.nl/route. Parkeergelegenheid voor bezoekers (gratis) is er op de parkeerplaatsen P5 en P6. Betaald parkeren op P1 en P2. Voor diegenen die van de parkeerplaatsen P2, P5 en P6 komen, bevindt de ingang van het psychiatriegebouw zich onder de loopbrug. Per openbaar vervoer is het AMC bereikbaar per metro, lijnen 54 en 50 (vanaf de NS-stations: Centraal Station, Amstelstation, Station Bijlmer en Station Sloterdijk, metro richting Gein, uitstappen halte Holendrecht) en met bussen 45, 46, 47, 120, 126, 158, 260, 262, 264, 375, 376, 377, 378 en 379. Deze stoppen alle bij station Holendrecht. Voor diegenen die met openbaar vervoer komen of vanaf parkeerplaats P1: Volg de borden Poliklinieken en loop recht door de poliklinieken via de loopbrug naar het psychiatriegebouw.

Telefoonnummers en adres

Polikliniek Stemningsstoornissen

Voor aanmeldingen patiënten polikliniek: 020-8913595. Bij aanmelding dient u duidelijk aan te geven met welke klachten u zich aanmeldt. Ook dient u in het bezit te zijn van een verwijzing van uw verwijzer (bijvoorbeeld uw huisarts, bedrijfsarts of specialist).

Behandelcentrum Stemningsstoornissen

Voor aanmeldingen patiënten behandelcentrum: Rechtstreekse aanmeldingen voor het behandelcentrum kunnen alleen door een verwijzer gedaan worden: Secretariaat behandelcentrum: 020-8913595 of intakecoördinator: 06-13932122.

Academisch Psychiatrisch Centrum
Meibegdreef 5
1105 AZ Amsterdam

3. Diagnostiek en second opinion

Voorafgaand aan de behandeling vindt een uitgebreide diagnostische intake plaats. Op basis hiervan wordt een behandeladvies gegeven. Omdat depressie neigt terug te komen, wordt ook aandacht besteed aan het voorkomen van terugval. De intake omvat naast een psychiatrisch onderzoek, een biografische anamnese, een somatische anamnese, lichamelijk onderzoek, aanvullend laboratoriumonderzoek en indien noodzakelijk aanvullend psychologisch onderzoek.

Standaard wordt een aantal vragenlijsten afgenomen. Consultatie van andere medische specialisten is mogelijk, maar vindt uitsluitend plaats na overleg met verwijzer.

Aan huisartsen, arbo-artsen, vrijgevestigde psychiaters en instellingen voor geestelijke gezondheidszorg wordt de mogelijkheid geboden voor een second opinion. Het betreft hier gerichte verzoeken omtrent diagnostiek en advisering behandeling (zowel farmacotherapie, psychotherapie als intensievere behandeling in de vorm van dag- of klinische behandeling).

4. Doel en aard van de behandeling

De Zorglijn Stemmingsstoornissen richt zich op de volgende doelgroepen:

- depressieve stoornis, matig tot ernstig, eenmalig of recidiverend
- depressieve stoornis, chronisch, therapieresistent
- depressieve stoornis, psychotisch
- bipolaire (of manisch depressieve) stoornis, m.n. bipolaire depressie
- stemmingsstoornis door een lichamelijke aandoening

Kenmerkend voor zo'n stoornis is onder meer een langdurige sombere stemming, verminderde interesse, vermoeidheid, problemen met slapen en eten, problemen met concentreren of denken, en zichzelf slecht of waardeloos voelen.

Depressieve stoornissen komen nogal eens voor in combinatie met lichamelijke aandoeningen of persoonlijkheidsproblemen. Binnen de zorglijn Stemmingstoornissen bestaat in het bijzonder ook ervaring in het diagnosticeren en behandelen van dergelijke gecombineerde aandoeningen.

Tevens beschikt de zorglijn over expertise op het terrein van de bipolaire en de psychotische depressie.

Binnen de behandeling wordt onder meer aandacht besteed aan:

- de symptomen en klachten
- het algemeen dagelijks functioneren
- de relatie met gezin/familie of direct betrokkenen
- de dagbesteding of het werk
- de eventuele aanleidingen voor de aandoening
- informatie over de aard en de gevolgen van de aandoening

Daartoe wordt in de behandeling onder meer gebruikgemaakt van:

- gespreks- en psychotherapie (cognitieve gedragstherapie (CGT) en interpersoonlijke psychotherapie (IPT) zijn de leidende psychotherapieprincipes, zowel individueel als in groepen)
- farmacotherapie (medicamenteuze behandeling)
- non-verbale therapieën (ergotherapie en psychomotorische therapie)
- partner-/familiebegeleiding
- in enkele gevallen: elektroconvulsie therapie (ECT)

Binnen de zorglijn Stemmingsstoornissen vindt behandeling plaats door een gespecialiseerd team dat bestaat uit psychiaters, assistent-psychiaters, psychotherapeuten, psychologen, (sociaal) psychiatrisch verpleegkundigen, ergotherapeuten, psychomotorisch therapeuten en maatschappelijk werkers.

5. Het behandelprogramma

Op basis van een uitgebreide diagnostische intake krijgt iedere patiënt een gepast behandeladvies, dat poliklinisch of eventueel intensiever (bijvoorbeeld dagklinisch of klinisch) uitgevoerd kan worden. Aan het begin van de behandeling wordt een behandelplan opgesteld, conform de Wet Geneeskundige Behandelings Overeenkomst (WGBO). Het is mogelijk om door te stromen van het ene behandelonderdeel naar het andere.

De poliklinische behandeling biedt de volgende mogelijkheden, veelal in combinatie:

- individuele gesprekstherapie
- farmacotherapie
- cognitieve gedragstherapie
- poliklinische ergotherapie, gericht op arbeid en vrije tijd
- partner-/familiebegeleiding
- psycho-educatie
- poliklinische verpleegkundige begeleiding

Intensievere behandeling wordt geboden in vier verschillende programma's. Deze kenmerken zich door combinaties van individuele gesprekken, farmacotherapie, psycho-educatie, het aanbrengen van dagstruc-

tuur, verpleegkundige begeleiding, partner-/familiebegeleiding, beweging, ergotherapie en het leren kennen en herkennen van risicofactoren voor het ontstaan en/of terugkeren van depressie. Het hanteren van cognitief gedragsmatige principes staat hierbij centraal:

- **Psychotherapeutisch behandelprogramma** (3 dagdelen per week gedurende 12 weken) in een groep voor patiënten met een stemmingsstoornis, die onvoldoende hebben gereageerd op een eerder ingestelde poliklinische behandeling. Voor hen is een intensievere en specifiekere behandeling nodig. Doel is het verminderen van symptomen en het aanleren en oefenen van vaardigheden. Het programma omvat farmacotherapie, psycho-educatie, psychotherapie volgens de IPT-methode, de training Denken-Voelen-Doen en psychomotorische therapie (PMT). Dit programma heet **Programma 1**.
- **Behandelprogramma** (3 dagen gedurende 14 weken) voor patiënten met een matige tot ernstige, vaak al langer bestaande, depressieve stoornis, die voor een biologische en cognitief gedragsmatige behandeling in aanmerking komen. Doel is het verminderen van symptomen, het voorkomen van terugval en het bewerkstelligen van een doorbraak in de behandeling. Dit programma heet **Programma C**.
- **Behandelprogramma** (3 of 5 dagen gedurende 12 tot 16 weken) voor patiënten met een matige tot ernstige depressieve stoornis, eventueel met psychotische kenmerken, of een bipolaire depressie met een duidelijke invloed op het sociaal functioneren (eventueel in combinatie met een lichamelijke aandoening), die voor een biologische en gedragsmatige behandeling in aanmerking komen. Doel is het verminderen van de klachten, het voorkomen van terugval en resocialisatie. Binnen dit programma is 24-uurs opname mogelijk. Dit programma heet **Programma A-3 of A-5**.
- **Behandelprogramma** voor patiënten met een ernstige depressie, waarbij elektroconvulsie therapie (ECT geïndiceerd is. Indien mogelijk kan de ECT poliklinische uitgevoerd worden. Dit programma heet **Programma E**.

6. Aanmelding

Aanmeldingen voor de polikliniek van de Zorglijn Stemmingstoornissen komen binnen via 020-8913595.

Rechtstreekse aanmeldingen voor het behandelcentrum kunnen alleen door een verwijzer gedaan worden: Secretariaat behandelcentrum: 020-8913595 of intakecoördinator: 06-13932122. Telefonisch vindt een eerste beoordeling van de indicatie plaats. Indien hierbij duidelijk is dat de gestelde indicatie binnen de behandelcriteria van het Programma Stemmingstoornissen valt, wordt binnen twee weken een afspraak gemaakt voor een intake, die een dagdeel duurt. Tijdens de intake wordt informatie verstrekt over de behandel mogelijkheden. In een gesprek met een van de psychiaters wordt het behandeladvies toegelicht.

7. Universitair onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Als onderdeel van een academisch ziekenhuis heeft de zorglijn Stemmingstoornissen een taak in het geven van onderwijs en het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Dit betekent dat:

- Een arts in opleiding tot psychiater verantwoordelijk is voor de directe medisch-psychiatrische behandeling. De arts-assistent wordt gesuperviseerd door een psychiater
- Er meestal co-assistenten (medisch studenten in opleiding tot arts) op de afdeling meewerken
- Er andere stagiaires aan de behandeling meewerken
- Gevraagd kan worden om medewerking te verlenen aan het samenstellen van onderwijs- materiaal (bijvoorbeeld video-opnames)
- Medewerking gevraagd kan worden voor wetenschappelijk onderzoek, zowel aan de patiënt als aan familieleden.

Uiteraard zal met alle informatie zeer vertrouwelijk omgegaan worden in het kader van het waarborgen van de privacy.

8. Rechten, plichten en klachten

Tijdens de behandeling binnen de zorglijn Stemmingstoornissen informeert de behandelend arts de patiënt duidelijk over de voorgestelde behandeling en onderzoeken. Eventuele risico's worden belicht en alternatieven worden nader bekeken en besproken conform de WGBO.

Bij intensievere behandeling wordt bij de start van de behandeling een algemene informatiebrochure uitgereikt en toegelicht. Deze bevat onder andere de huisregels en regeling rondom klachten.